

Slovenska skupnost gost SZDL Slovenije

V Lipici pri Sežani so se v sredo zvečer sestali predstavniki Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije in Slovenske skupnosti iz Trsta, Sestanek spada v okvir stalnih stikov, ki jih obe politični organizaciji vzdržujeta z namenom, da si izmenjujeta mnenja predvsem o vprašanih, ki zadevajo Slovence v Italiji. Predstavniki Slovenske skupnosti so obširno obrazložili svoja stališča o najbolj perečih problemih, s katerimi se njihova politična organizacija trenutno ukvarja in ki zahtevajo čimprejšnjo rešitev. Gre v prvi vrsti za razlaščenje zemlje slovenskih kmetovalcev v javne namene, za nov deželni urbanistični zakon, ki utegne hudo prizadeti splošne koristi slovenske narodnostne skupnosti, za slovensko šolstvo, prosvetno, kulturno in športno dejavnost ter za določena gospodarska vprašanja.

Zastopniki Slovenske skupnosti so ponovno poudarili svoje znano stališče o metodah in načinu boja za priznanje in zaščito narodnostnih pravic zamejskih Slovencev, to je pripravljenost, da s skupnimi akcijami na vseh ravneh dosežejo, kar Slovcem v Italiji po pisanih in nepisanih zakonih pripada.

Predstavnštvo Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije je z zanimanjem in razumevanjem poslušalo izvajanja svojih sogovornikov in ponovno poudarilo uradno stališče svoje organizacije in tudi slovenskega parlamenta, da podpira vse zamejske politične in družbene dejavnike, ne glede na njihovo ideološko usmeritev, razen izrazitih nasprotnikov sedanje stvarnosti v Sloveniji in Jugoslaviji. Poudarjena je bila dalje koristnost trajnih medsebojnih stikov, ki najbolje pripomorejo k objektivnemu spoznavanju zapletene manjšinske problematike in hkrati omogočajo, da se sprejemajo ustrezni ukrepi.

Razgovori so potekali v prijateljskem in odkritem vzdušju, čeprav so obsegali tudi določena vprašanja kočljive narave. Na povabilo Slovenske skupnosti bo delegacija SZDL Slovenije vrnila obisk v letošnjem septembru v Trstu.

Te dni so se s SZDL Slovenije sestali na ločenih pogovorih tudi predstavniki deželnih federacij Krščanske demokracije, socialdemokratske in socialistične stranke.

—o—

Na mednarodni konferenci o kulturnih vprašanjih, ki je bila prejšnji mesec v Helsinkih, so na predlog Jugoslavije v sklepni dokument vnesli tudi formulacijo o narodnih manjšinah. Poročajo, da je predlog nalletel na zelo različne reakcije, od zelo naklonjenih do takih, ki so mu skušale nasprotovati.

Andreotti predstavil novo vlado

Predsednik Andreotti je v torek predstavil svojo vlado poslanski zbornici in senatu. V obširnem govoru je predvsem poudaril, da sedanje vlade ne gre soditi po njeni formuli, temveč le po njenem programu. Izrazil je obžalovanje, da so se socialisti sami izključili iz vladne koalicije, ker niso hoteli sprejeti sodelovanja z liberalci, oziroma niso pristali na koalicijsko vseh strank takoimenovanega demokratičnega loka, ki bi po Andreottijevem mnenju najbolj ustrezala sedanjim italijanskim razmeram.

Predsednik je dalje naglasil, da njegova vlada ne bo odklanjala glasov, ki bi jih opozicija po lastni volji oddajala ob predložitvi posameznih vladnih zakonskih osnutkov, vendar je napovedal odločno politično zaprtje tako do fašistov kot komunistov, čeprav pri slednjih globoko spoštuje tiste ljudi, ki so v hudih okoliščinah za ceno svojega življenja izpričali vero v svoje ideale.

Program njegove vlade predvideva predvsem takojšnje ukrepe za reformo šol vseh vrst in stopenj, preureditev sodstva in ukrepe za zagotovitev javnega reda. Dalj časa se je predsednik Andreotti ustavil pri obravnavanju trenutnega gospodarskega položaja v državi in naglasil potrebo po ukrepah, ki bi prispevali k dosegu naslednjih ciljev: polno zaposlitev, ublažitev razlik med Severom in Jugom in konkurenčnost italijanskih industrijskih izdelkov na svetovnem tržišču. Potrdil je veljavnost gospodarskega načrta, ki ga je bil pripravil bivši socialistični minister Giolitti, a s potrebnimi popravki in izpopolnitvami. Napovedal je, da se bo v tej zvezi vlada posvetovala s sindikati in gospodarstveniki.

Kar zadeva zunanjo politiko, je Andreotti potrdil dosedanje usmeritev italijanske vlade, to je veljavnost atlantskega zavezništva, sodelovanje v okviru Združenih narodov in vključitev v proces razvijanja plodnih odnosov med Vzhodom in Zahodom. V tem okviru je omenil tudi sodelovanje s sosedno Jugoslavijo, ki ga je treba nadaljevati in poglobiti na vseh ravneh.

Pri obravnavanju notranjepolitičnih problemov je ministrski predsednik spregovoril o južnotirolski manjšini in zagotovil, da bo vlada izpolnila vse obveznosti, ki izhajajo iz

(dalje na 3. strani)

Preveč krvi na cestah

Prejšnji teden so časopisi objavili podatek, da je v Sloveniji v času od 20. do 27. junija letos umrlo v prometnih nesrečah kar 17 oseb, od teh 13 v zadnjih dneh tedna, to je v petek, soboto in nedeljo. Visoko število smrtnih žrtev nam dokazuje, da je »cestna vojna«, tako bi jo lahko imenovali, zavzela že zastrašujoče razsežnosti, slovenskemu narodu pa prizadeva iz dneva v dan globlje in vedno bolj boleče rane. Ugotovljeno je, da so vzroki prometnih nesreč v ogromni večini primerov osebne narave, iskati jih moramo torej predvsem v prehitri vožnji, nepravilnem prehitevanju in v izsiljevanju prednosti. Mnogi vozniki se sklicujejo na slabe ceste, za katere je treba priznati, da res niso najboljše, vendar vsi ti pozabljajo na zelo enostavno pravilo, da se je treba cesti pač prilagoditi in hitrost vožnje tako uravnati, kot ustreza dejanskim okoliščinam. Vse kaže, da Slovenci v svojem načinu mišljenja še nismo prerasli napak, ki se pojavljajo kot posledica 'avtomobilistične pubertete'. V avtomobilu še ne vidimo sredstva, ki naj bi služilo človeku in njegovim potrebam, marveč stvar, ki naj pripomore k prestižu in družbenemu ugledu. Prav bi bilo, da bi močno povečali kazni in denarne globe, imena grobih kršiteljev prometnih predpisov pa naj bi po možnosti objavljali v časopisju. Res je, da tudi visoke kazni niso edina rešitev, vendar zlasti sodniki za prekrške tožijo, da

so danes v Sloveniji kazni odločno prenizke in preveč blage. Za tiste brezvestne voznike, ki se udajajo alkoholu in nato sedejo za krmilo, pa bi bilo zelo koristno, če bi uvedli tako prakso, kot jo že dolgo poznajo na Švedskem: kazensko jih pošljejo v bolnišnice, kjer morajo streči ranjencem, ki so se težko poškodovali v prometnih nesrečah.

Ob tem vprašanju se moramo globoko zamisliti, ker opažamo, da je število smrtnih žrtev tudi med zamejskimi Slovenci, zlasti med mlajšim rodом, nesorazmerno visoko, in kjer vsaka izguba odjekne še toliko bolj boleče. Pristojni organi bi morali povsod odločno ukrepati in kot prvi korak omejiti hitrosti na vseh cestah, na drugi strani pa bi morali tudi izdelovalci avtomobilov začeti misliti na take pripomočke, ki bi čimbolj zmanjšali možnost smrtnih posledic v primeru prometne nesreče. Kolikor nam je znano, delajo v tej smeri zaenkrat le redke tovarne, zlasti v Angliji in na Švedskem, velika večina izdelovalcev avtomobilov pa se ukvarja le z nebistvenimi spremembami, ki naj bi delovale na kupca kot vaba; pri avtomobilu preveč poudarjajo njegove »lepotne« vrline in hitrostne sposobnosti, vprašanje varnosti pa je za zdaj še v ozadju. Važno vlogo v boju proti prelivanju krvi na cestah bi lahko odigrala tudi šola, in to na vseh stopnjah, kjer bi morali zelo okrepiti in razširiti pouk prometne vzgoje.

RADIO TRST A

◊ NEDELJA, 9. julija, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša. 9.45 Frédéric Chopin: Preludiji, op. 28, za klavir. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mladinski oder «Velička gala predstava». (Tone Seliskar), dramaturgiral Joško Lukeš. Drugi del. Radijski oder, vodi Lojzka Lombar. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Staro in novo v zabavni glasbi predstavlja Naša gospa. 13.30-15.45 Glasba po željah. 15.45 Federico Tozzi «Uradnikovi spomini». Dramaturgiral Roberto Cantini, prevedel Vinko Beličič. Radijski oder, režira Stana Kopitar. 16.35 Za prijetno popoldne. 18.00 Baletna glasba. 19.00 Semeni plošč. 20.00 Šport. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 22.00 Nedelja v športu. 22.10 Sodobna glasba.

◊ PONEDELJEK, 10. julija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami, zanimivosti in glasba za poslušavke. 13.30 Glasba po željah. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Slavne simfonije. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 19.20 Jazz. 20.00 Športna tribuna. 20.35 Slovenski razgledi: Morje v slovenski literaturi — Mezzosopranistka Eva Novšak-Houška, pianist Ljubo Rančigaj: slovenske ljudske pesmi in Rančigajevi priredbi — Čemu so se smejali — Slovenski ansambli in zbori. 22.15 Zabavna glasba.

◊ TOREK, 11. julija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 12.50 Instrumentalni duo Santo in Johnny. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Komorni koncert. 18.50 Glasbena beležnica. 19.10 Veliki detektivski iz kriminalik. 19.20 Za najmlajše «Nenavadna dogodivščina». Mladinska radijska igra, (napisal Jurij Slama). Radijski oder, vodi Lojzka Lombar. 20.00 Šport. 20.35 Wolfgang Amadeus Mozart: Figarova svatba, prvo in drugo dejanje. V odmoru (21.20) Pogled za kulise. 22.25 Zabavna glasba.

◊ SREDA, 12. julija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. 18.15 Umetnost. 18.30 «I Solisti Veneti». 18.45 Glasbeni vrtljak. 19.10 Higiena in zdravje. 19.20 Zbori in folklor. 20.00 Šport. 20.35 Simfonični koncert. V odmoru (21.05) Za vašo knjižno polico. 21.50 Nežno in tiho. 22.05 Zabavna glasba.

◊ ČETRTEK, 13. julija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Slovenski razgledi: Morje v slovenski literaturi — Mezzosopranistka Eva Novšak-Houška, pianist Ljubo Rančigaj: slovenske ljudske pesmi in Rančigajevi priredbi — Čemu so se smejali — Slovenski ansambli in zbori. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. 18.15 Umetnost. 18.30 V ljudskem tonu. Maurice Ravel: Španska rapsodija za orkester; Ernő von Dohnanyi: Ruralia hungarica. 19.10 Franco Catalano: Zgodovina italijanskih političnih strank. 19.20 Za najmlajše: pravljice, pesmi in glasba. 20.00 Šport. 20.35 «Odbojni strel». Radijska drama, napisal Giuseppe Cassieri. Radijski oder, režira Jože Peterlin. 21.25 Zabavna orkestra RAI iz Rima in Milana. 21.50 Skladbe davnih dob. 22.05 Zabavna glasba.

◊ PETEK, 14. julija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. 18.15 Umetnost. 18.30 Simfonična glasba. 18.45 Zbrane melodije. 19.10 Na pobitnice. 19.20 Zbori in folklor. 20.00 Šport. 20.35 Gospodarstvo in delo. 20.30 Vokalno instrumentalni koncert. Vodi Oskar Kjuder. Sodelujeta sopranistka Vilma Bukovec in tenorist Rudolf Franc. Izvajata orkester Glasbene matice iz Trsta in zbor Primorec iz Trebče. 21.35 V plesnem koraku. 22.05 Zabavna glasba.

◊ SOBOTA, 15. julija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 13.30-15.45 Glasba po željah. 15.45 Avtoradio — oddaja za avtomobiliste. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. Pripravljala Danilo Lovrečič. 18.15 Umetnost. 18.30 Koncertisti naše dežele. Sopranistka Ljuba Berce-Košuta, mezzosopranistka Nerina Pelizon - Pettrosso, pianist Gojmir Demšar. Dueti Karla Hoffmeisterja, Antona Lajovca, Davorina Jenka ter Antonina Dvoraka. 18.50 Poker orkesterov. 19.10 Bednarik: Moja srečanja. 19.20 Revija zborovskega petja. 20.00 Šport. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 «Leonora». Balada, napisal G. A. Bürger, dramaturgiral Miroslav Košuta. Režira Jože Peterlin. 21.30 Vabilo na ples. 22.30 Zabavna glasba.

NEMIR V JUGOSLAVIJI

V nedeljo zvečer je presenetilo jugoslovansko javnost, enako pa seveda tudi javnost v tujini, kratko poročilo uprave javne varnosti v Beogradu, da je prišlo nekje v Bosni, v bližini malo znanega mesteca Bugojno, do spopada med varnostno silo in skupino kakih 20 do 30 ustaških gverilcev, ki so se baje preko Maribora pritihtapili v Jugoslavijo. Prišli so iz Avstralije in iz nekaterih zahodnoevropskih držav. V Mariboru so prisilili voznika nekega tovornjaka, da jih je odpeljal več sto kilometrov daleč v Bosno, kjer so pretepli nekega gozdarja in se s tem izdali. Varnostne sile so jih obkolile in v boju je večina teroristov padla, tiste pa, ki so ušli iz obroča, zdaj zasledujejo. Teroristi so bili baje odlično oboroženi, med drugim s puškami opremljenimi z daljnogledi in z utišavkami na pištolah. Posluževali so se tudi prenosnih radijskih oddajnikov.

Iz tega kratkega poročila si ni bilo mogoče ustvariti čisto jasne predstave o tem, kaj se je pravzaprav zgodilo in kako je bilo mogoče, da se je tako številna skupina z orožjem vred pritihtapila v Jugoslavijo. Ne dvomno bodo podrobnosti o tem objavljene prihodnje dni, ko bo dognana identiteta padlih gverilcev in izpovedi tistih, ki so bili morda ujeti.

Ta dogodek dokazuje, da je politična kriza na Hrvaškem še vedno živa ali vsaj taka, da bi jo hoteli nekateri izkoristiti v svoje namene. Na eni strani so to ustaši, na drugi pa pristaši bivšega ministra za notranje zadeve in poveljnika UDBE Rankoviča ter novostalinisti; oboji so se povezali in postali zelo aktivni, ker menijo, da je prišla njihova ura, ura revanše. Na nevarnost takega preobrata so opozorili in opozarjajo razni ugledni politični predstavniki, na Hrvaškem n. pr. Jure Bilič, v Srbiji pa sekretarka CK ZKJ Latinka Perović. Na sestanku srbskega centralnega komiteja je odločno in pogumno obsodila take težnje rankovičevcev in novostalinistov, ki se zavzemajo za hegemonijo srbstva v Jugoslaviji in za režim trde roke, to je za nov centralizem, administrativne metode in odpravo samoupravljanja. Po njihovem naj bi centralizirana državna oblast pre-

vzela spet vse v roke in napravila s silo konec vsem »problemom«. To pa jugoslovanski narodi seveda odločno odklanjajo. Niso pripravljeni žrtvovati oblik demokratičnega življenja in samoupravljanja novemu centralizmu in hegemonizmu, za kakršna se zavzemajo zlasti nekateri politično primitivnejši ljudje v borčevski organizaciji.

Včeraj, 5.t.m., se je začel v Zagrebu sodni proces proti voditeljem takoimenovanega »gibanja hrvatskih študentov«, ki je priredilo lani ob koncu novembra znano stavko na zagrebški univerzi, ki je postala povod za politično krizo in za izmenjavo vodstva Zveze komunistov Hrvatske. Obtoženi so Dražen Budiša, Ivan Čičak (bivši študentski prorektor zagrebške univerze), Ante Paradžik in Goran Dodig; obtožnica jih dolži, da so kot protirevolucionarna zarotniška skupina v času 1970-1971 sprožili vrsto propagandnih in organizacijskih akcij in da so zakrivali tudi dejanja neposrednega nasilja, da bi si prisvojili oblast in uresničili svoje protirevolucionarne cilje. V teku je tudi več drugih procesov proti ljudem, ki so obtoženi podpihovanja hrvaškega nacionalizma. V Srbiji pa so sodili odvetniku Subotiču, ki je bil obtožen zvez s četniško organizacijo in podpihovanja srbskega nacionalizma. Dobil je precej milo kazen. Zagovarjal se je, da mu je bil ves propagandni četniški material, ki so ga našli pri njem, podtaknjen. Očitki šovinizma in nacionalizma lete tudi na srbsko pravoslavno Cerkev.

PROCES JE PRELOŽEN

Bivši hrvatski študentski voditelj Čičak je izjavil v sredo pred sodiščem v Zagrebu, da so po aretaciji z njim in s tremi soobtoženci človeško ravnali ter da niso bile točne vesti, ki jih je objavil tuji tisk. Te vesti so jim bolj škodovala kot koristile, je rekel. Proces proti Čičaku in soobtožencem je bil preložen na 4. avgust, da bi lahko advokati boljše pripravili obrambo. Obtožba dolži bivše študentske voditelje, da so ustanavljali oborožene skupine in da so hoteli odcepiti Hrvaško od Jugoslavije ter ustanoviti neodvisno hrvaško državo.

Novi premiki na Daljnem Vzhodu

Nepričakovano je prišlo z Daljnega vzhoda zanimiva in važno sporočilo, da že dalj časa potekajo med vladama južne in severne Koreje tajni pogovori o mirni združitvi obeh dežel, s posredovanjem mednarodnega RRdečega križa. Sporočilo je toliko pomembnejše, ker vsebuje vrsto jasnih terminov, kako naj pride do mirne združitve. To kaže, da imata vladi severnega in južnega dela države trden namen urediti politično in teritorialno stanje v državi. V uradnem sporočilu so nakazana tri temeljna načela za bodoče dogovore in sicer: do združitve mora priti brez tujih vmešavanj, brez uporabe sile ter s pogoji za splošno nacionalno enotnost s premostitvijo razlik v idejah, ideologijah in v različnosti sistemov.

Pričakovati je torej, da se bo korejska kriza kmalu dokončno uredila. S tem se bo tudi zaključilo dolgo povojno obdobje napetosti ter spopadov med obema deloma države. Korejska vojna je trajala tri leta in se je nekako končala julija 1953, toda osta-

la je psihološka napetost med severnim ter južnim delom. Občasno je prišlo tudi do nevarnih obmejnih incidentov zlasti v teritorialnih vodah severnokorejskega morja. S pričetkom in nadaljevanjem vietnamske vojne se je zanimanje svetovne javnosti ter tudi vmešavanje svetovnih velesil preneslo bolj na jug in za Korejo so se počasi ustvarili pogoji za medsebojne dogovore in sporazume, ki s sedanjim sporočilom kažejo na dokončno državno ureditev v tem nevarnem križišču svetovnih interesov.

Z željo, da bo Korejcem uspelo v najkrajšem času urediti svoje medsebojne odnose moramo poudariti tudi prepričanje, da bo možen dokončen dogovor med obema Vietnamoma, ko bo lahko vietnamski narod sam,

(Dalje na 7. strani)

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51

So se Američani in Sovjeti res sporazumeli v škodo drugih narodov?

Zadnji čas je pogosto slišati glasove — in to tudi pri nas — da so se Američani in Rusi sporazumeli za razdelitev interesnih področij. To naj bi se bilo zgodilo na sestanku med Nixonom in sovjetskimi državniki v Moskvi. Po tem sporazumu se baje Združene države ne bodo vtikale v tisto, kar bo počenjalo Sovjetska zveza na svojem področju. Sovjetska zveza pa bo upoštevala ameriške interese na področju, ki spada v ameriško interesno sfero. Tako se Združene države ne bi več solidarizirale z osvobodilnimi gibanji narodov, ki so podvrženi sovjetskemu pritisku, kot npr. Čehov, Litvanec in drugih baltskih narodov, Romunov itd. Med drugim naj bi ne nudile podpore Jugoslaviji, če bi se znašla ta v nevarnosti, da zdrsi v sovjetsko interesno sfero. Rusija bi nudila za to Ameriki določene protiusluge v Vietnamu, v Berlinu, na Bližnjem vzhodu itd.

Te govorice so marsikoga vznemirile, tudi pri nas. Vendar se lahko reče, da v bistvu ne odgovarjajo resnici. Takšna delitev sveta v interesni coni dveh največjih sil je danes anahronistična, in če bi bilo do nje prišlo, bi se to kmalu zvedelo in bi vzbudilo škandal po vsem svetu. To bi bila le preočitna kravja kupčija. Niti največji sili si kaj takega ne upata. Poleg tega se sami dobro zavedata, da se narodi ne dajo več uporabiti za take kupčije, za drobiž pri barantanju med velesilami, kot se je to dogajalo nekoč.

Tako lahko s skoro stodontno gotovostjo, da med Nixonom in sovjetskimi

PREZGODNJE VESELJE

V začetku prejšnjega tedna se je raznesla vest, da je IRA (Irska republikanska vojska) razglasila premirje na Severnem Irskem in sicer na lastno pobudo. Seveda tisti, ki so jo razširili, niso računali s stvarnim položajem, namreč da še nikakor ni bil izboljšan položaj Ircev v Ulstru in da zato tudi ni mogoč mir. To se je kmalu pokazalo. Premirja niso upoštevali ne angleški protestanti, ki so začeli graditi barike in izzivati irske katoličane, niti ti zadnji. Ravno zdaj, med dozdevnim »premirjem«, je prišlo do najhujših spopadov v Belfastu. V soboto in nedeljo je bilo tam v raznih strelnih spopadih ubitih sedem ljudi. Število smrtnih žrtev državljanske vojne znaša tako že nad 400.

Mir bo mogoč šele takrat, ko bodo Irci dobili narodnostne in socialne pravice, ki jim gredo, ali ko jih bo angleška večina dokončno zlomila in jih asimilirala. Druge rešitve ni videti.

JUŽNOVIETNAMSKA PROTIOFENZIVA

V Južnem Vietnamu so prešle vladne sile ob močni podpori ameriškega letalstva v protiofenzivo in prodirajo proti Quang Triju. Po nekaterih poročilih so že vdrle v predmestja. Ameriško letalstvo pa hudo tolče po Severnem Vietnamu, razbija jezove voda in skladišča ter trga železniške proge. Posledice so zelo občutne, čeprav kažejo Severni Vietnamci iznajdljivost v premagovanju teh težav.

voditelji v Moskvi ni prišlo do nikakih tajnih sporazumov v tem pogledu, ne na račun drugih držav in narodov in ne na račun Jugoslavije. A tudi če bi bilo prišlo do tega, se noben svobodoljubni narod seveda ne bo oziral na to. Jalta se ne more več ponoviti.

Vsak narod, ki bi pristal na tak sporazum med velikima silama in se vdal vanj, bi bil sam kriv svoje nesreče. Izkušnje povojnega časa, od jugoslovanske v letu 1948 do izraelske in vietnamske, dokazujejo, da nobena sila na svetu ne more prisiliti svobodoljubnih narodov, da bi se vdadi nasilju, če tega v resnici nočejo. To so dragocene izkušnje, ki imajo trajno veljavo.

—o—

SRČNI UTRIP PO TELEFONU

Na univerzitetni kliniki v Frankfurtu na Maini so kot prvi v Zvezni republiki Nemčiji uvedli sistem telefonske kontrole nad bolniki z vgrajenim aparatom, ki vzpodbuja delovanje srca. Pacienti lahko po potrebi pokličejo zdravnika, da jim kontrolira delovanje srca preko telefona. To ugodnost pa lahko uživajo tisti, ki so pripravljene odšteti 1300 mark za posebno napravo, ki šteje srčne utripe. Zdravniki menijo, da so prednosti tega sistema zelo velike, v prvi vrsti zato, ker daje bolniku občutek mnogo večje gotovosti, naprava pa na drugi strani prihrani pacientu v večini primerov naporno pot do bolnišnice in utrujajoče čakanje, da pridejo na vrsto pri zdravniku.

—o—

Prejšnji teden so začeli s prvimi deli pri novi avtomobilski cesti Hoče - Levec na Štajerskem. Že sedaj bodo opravili vsa zemeljska dela za bodočo štiripasovna cesto, zaenkrat pa bodo asfaltirali le dva pasova.

ANDREOTTI PREDSTAVIL NOVO VLADO

(Nadaljevanje s 1. strani)

znanega južnotirolskega »paketa«. Naj omenimo, da so tudi južnotirolski parlamentarci sklenili podpreti v parlamentu sedanjo vlado. Predsednik Andreotti pa ni v svojih izvajanjih omenil slovenske manjšine v Italiji. Zanima nas, ali se bo tega problema dotaknil ob zaključku parlamentarne razprave zlasti še zato, ker ga je na to pomanjkljivost med drugimi opozoril v svojem nastopu politični tajnik KPI poslanec Berlinguer.

O zaupnici vladi bodo najprej glasovali v poslanski zbornici, prihodnji teden pa bo o njej glasoval senat.

NOVI REKTOR ZAGREBSKE UNIVERZE

Za novega rektorja zagrebske univerze je bil pretekle dni izbran dr. Predrag Vranicki, redni profesor filozofske fakultete. Dosedanji rektor je bil znani prof. dr. Ivan Supek, ki je tudi med tistimi, katere dolžijo sokrivde, da je hrvaški nacionalizem prodril na univerzo.

Na sestanku so izvolili tudi dva prorektorja iz profesorskih vrst, niso pa mogli izvoliti novega študentskega prorektorja, ker ni bilo navzočih zadosti študentov, tako da ni bilo »kvoruma«. Na sestanku so ponovno razpravljali o krivdi, zakaj je prišlo do tistih dogodkov na univerzi. Novi predsednik vseučiliškega odbora Zveze študentov Zagreba Zoran Malenica je izjavil, da »vseučilišču ne more biti v čast, da del njegovih profesorjev sodeluje s študenti v politikantskih igrah namesto v znanstvenem in v vzgojnem delu.«

Letos ne bo prirejen filozofsko-sociološki simpozij na Korčuli.

—o—

SPOROČILO MIHCA IN JAKCA

Mihec in Jakec sporočata bravcem, da sta stopila iz vzajemnosti s svojimi občinskimi kolegi iz ACEGATA v stavko. Upata pa, da bodo njune zahteve sprejete in da bosta v kratkem lahko spet zavrtela kladi in jezika.

Še o razlašcanju

Slovenska skupnost nadaljuje svoj politični boj v obrambo narodnostnih in ekonomskih pravic našega kmeta, ki mu industrializacija ter napredek jemljeta meter za metrom slovenske zemlje. O razgovoru delegacije, ki so jo sestavljali predstavniki, izvoljeni v okviru slovenske liste, pri vladnem komisarju Abbresci, smo poročali že zadnjič.

V torek pa je v deželnem svetu odgovarjal na interpelacijo našega deželnega svetovaleca deželni odbornik Masutto. Glede postopka razlašcanja se je deželni odbornik zavzel za izvajanje državnega zakona 865-71, čeprav so baje v okviru samega deželnega odbora mnenja zelo deljena, saj so nekateri prepričani, da bi ta zakon moral biti apliciran samo v primeru, ko gre za razlašcanje za gradnjo ljudskih stanovanj. Gradnja avtoportov in cest pa ne spada v ta okvir. Zato bi se morali s prizadetimi pogajati in jih odplačati po pravični tržni ceni.

V odgovor deželnemu odborniku je svetovalec LSS — potem ko je na dolgo govoril o celotnem problemu razlašcanja pri nas — dejal, da ni zadovoljen in da bo zato dolž-

nost Liste Slovenske skupnosti napraviti še druge korake, da bi tako preprečili nasilna razlašcanja ter zadevno aplikacijo državnega zakona št. 865/71. Za/kon je za vso našo deželo, še posebej pa za slovensko narodnostno skupnost škodljiv, zlasti ko gre za odmerjanje odškodnine pri razlastitvenih postopkih.

—o—

TRUD JE BIL ZAMAN

38-letna Angležinja in mati petih otrok Doreen Barnett je na lastne stroške opravila vozniški izpit za avtobus in si je nato skušala najti službo pri podjetjih, ki se ukvarjajo z javnim prevozom v Londonu. Prizadevna mati pa ni uspela, kajti moški poklicni kolegi so se na tajnem glasovanju uprli temu, da bi ženska opravljala poklic voznika avtobusa. Gospa Barnett je poiskala pomoč tudi na sodišču. Predsednik senata je z obžalovanjem izjavil, da ne more pomagati, ker se ne more opreti na noben podoben primer v dosedanjih sodnih spisih. Pripomnil pa je, naj ne izgubi upanja in naj prepusti dokončno sodbo javnemu mnenju.

Pogovor z Avgustom Ipavcem

Na taboru Slovenske prosvete, ki je bil v nedeljo, 2. t. m., se je prvič na Tržaškem predstavil mešani pevski zbor »Višarski zvon« iz Kanalske doline. Njegov nastop je bil pravo presenečenje ne samo zaradi številnih pesmi, ki jih je zapel, temveč tudi in predvsem zaradi kvalitetnega izvajanja, česar od tako mladega zbora ni nihče pričakoval. Zato smo po nastopu poiskali zborovega dirigenta Avgusta Ipavca in ga zaprosili za kratek razgovor.

— Vemo, da ste kaplan v Kobaridu, v kraju, ki ni prav blizu Kanalske doline. Kako ste našli pot med slovenske rojake onkraj Preдела?

— Društvo »Planinka« iz Ukev me je povabilo, naj bi prišel pomagat vaditi njihov pevski zbor, čemur sem se prav rad odzval. V začetku seveda nisem mislil, da obstajajo možnosti za ustanovitev kakega številnejšega pevskega zbora, saj sem vedel, kakšne kulturne in narodne razmere vladajo v Kanalski dolini. Reči moram, da so že prvi stiki bili zame pravo presenečenje, ker sem spoznal, s kakšnim navdušenjem in požrtvovalnostjo se pevci in pevke iz teh krajev zbirajo k vajam. Zato sem kmalu predlagal, naj bi zbor okrepili in vanj pritegnili čimveč pevcev in Pevk iz vse doline. Predlog je bil toplo sprejet in pri njegovi izvedbi sem našel razumevanje in krepko pomoč pri številnih domačinih.

— V katerem kraju trenutno imate vaje in kako je z udeležbo?

— Prostore za vaje so nam z velikim razumevanjem dale na razpolago šolske sestre iz Žabnic, ki tudi same pojejo v zboru. Priznati moram, da člani zbora redno obiskujejo vaje, čeprav prihajajo tudi iz precej oddaljenih krajev. Čeprav so pevci in pevke v ogromni večini kmečko-delavskega izvora in so zato precej zaposleni na poljih ali v tovarni, jih to ne ovira, da bi ne pridno in požrtvovalno vadili, včasih tudi pozno v noč. Že to kaže, s kakšno ljubeznijo gojijo petje, ki predstavlja zanje danes takorekoč edini način, s katerim se duhovno in kulturno plemenitijo.

— Zanima nas, kdaj ste prvič nastopili v takšni zasedbi?

— »Višarski zvon« šteje danes 50 članov in se je občinstvu prvič uradno predstavil nedavno tega v Trbižu, ko je v tem kraju tudi prvič gostovalo Stalno slovensko gledališče iz Trsta. Uspeh je bil kar presenetljiv.

— Opazili smo, da je tudi izgovarjava še dobra, zlasti če pomislimo, da razpolagate s pevci, ki nikoli niso obiskovali slovenskih šol.

— Res so bile v začetku velike težave, vendar sem bil prav iznenaden ob dejstvu, kako so pevci in pevke te pomanjkljivosti postopno odpravljali. Zato sem prepričan, da obstajajo ugodne možnosti za še večji razmah te vrste kulturno-prosvetne dejavnosti v Kanalski dolini.

— Že vaš temperamentni način dirigiranja kaže, da se z glasbo ne ukvarjate samo ljubiteljsko, temveč da ste na tem področju doma. Bi lahko kaj povedali v tej zvezi?

— Na glasbeni akademiji v Ljubljani sem študiral kompozicijo in prav letos sem študij zaključil. Kolikor mi pač čas dopušča, se

ukvarjam tudi s skladateljskim delom. Eno mojih pesmi ste slišali na današnji prireditvi.

— Vaše službeno mesto je v Kobaridu, kjer ste, kot smo imeli priložnost ugotoviti tako v Trstu kot v Gorici, razvili široko prosvetno dejavnost. Kako ste se odločili, da svoje sile posvetite tudi rojakom tostran meje?

— Nekoč sem z zborom iz Ročinja, odkoder sem doma, bil na izletu v Beneški Sloveniji. V neki gostilni smo zapeli več pesmi. Prav presunilo me je, ko sem opazil na gostilniškem pragu, kako se je neka priletna ženica ob poslušanju naše pesmi jokala. Tedaj sem sklenil, da bom po svojih močeh posvetil del mojega glasbenega znanja tistemu delu slovenskega naroda, ki je bil doslej tudi z naše strani zanemarjen.

Avgustu Ipavcu, ki je vsekakor velik idealist, gre vse naše priznanje za veliko požrtvovalnost, ki jo izkazuje v svoji zavzetosti za kulturno-prosvetno delo. Za razgovor se mu prav lepo zahvaljujemo in mu želimo še mnogo uspehov in notranjega zadoščenja.

—o—

DEŽELNI SVET FURLANIJE - JULIJSKE KRAJINE V POLNEM DELU

Včeraj je deželni svet Furlanije - Julijske krajine sprejel dopolnilni zakon, ki določa nove finančne posege po členu 16 državnega zakona št. 10 z dne 27. oktobra 1966. V naši deželi je v skladu z omenjenim zakonom prosilo za denarno pomoč več tisoč prosilcev, za okrog 1000 kmetov pa je zmanjkalo sredstev. Skupna vsota, ki bi jo morali izplačati tem prosilcem, znaša 9 milijard lir, novi deželni zakon pa predvideva v ta namen 780 milijonov lir v razdobju petih let.

Zakon so sprejeli z večino glasov, proti so glasovali le komunisti in socialproletarci. Istega dne so začeli razpravo o zakonu, ki določa nova finančna sredstva, predvidena za razvoj industrijskih dejavnosti v hribovitih področjih dežele Furlanije - Julijske krajine.

Zanimiv spored na letošnjem »taboru«

V nedeljo, 2. julija, je bil ob starodavni cerkvi na Repentabru, tik ob državni meji z Jugoslavijo, 24. tabor, ki ga vsako leto prireja Slovenska prosveta iz Trsta. Okrog 700 prisotnih je pozdravil napovedovalec Miro Opelt, med drugimi tudi župana Guština in Legišo, deželnega svetovalca dr. Štoko, škofovega vikarja dr. Škerla, jugoslovanskega generalnega konzula Trampuža in druge.

V prvem delu te tradicionalne prireditve je nastopil mešani pevski zbor »Višarski zvon« iz Kanalske doline, ki ga vodi Avgust Ipavec in o katerem pišemo na drugem mestu. Pevci iz Kanalske doline, med njimi tudi najmlajši, so ubrano zapeli več ljudskih in umetnih slovenskih pesmi. Posebej naj omenimo skladbo »Zvon zvoni«, ki jo je nalašč za žabniški zbor napisal požrtvovalni kobariški kaplan. Po krajšem odmoru so igralci Radijskega odra iz Trsta zaigrali ljud-

MATURE

V ponedeljek so se začele po vsej Italiji in tako tudi v naši deželi mature. Na slovenskih srednjih šolah v Trstu in Gorici dela maturo točno 100 študentov in sicer 83 iz Trsta, 17 pa iz Gorice. V ponedeljek so pisali nalogo iz slovenščine, v torek iz grščine oziroma iz tujega jezika, v začetku prihodnjega ga tedna pa se bodo začeli ustmeni izpiti. Kmalu bo vse končano in takrat si bodo lahko fantje in dekleta oddahnili ter svobodno zadihali, v občutku, da so zreli. Toda v poznejših letih jim bo morda vendarle žal po gimnazijski dobi, po teh letih mladosti in vedrine, v katerih se kujejo najbolj pristna in iskrena prijateljstva in se zdijo ideali najlažje dosegljivi. Po maturi pa se bo začel za večino teh naših fantov in deklet pravi življenjski boj. Želimo jim, da bi bili vedno zmagovavci v njem — ali da bi se vsaj nikoli ne vdali v poraz, ampak da bi vedno našli dovolj moči v sebi za nov boj.

ODISAVLJENE OPCINE

Že večkrat smo se pritožili nad smradom, ki ga prinese včasih veter z mestnega smetišča pri Trebčah do Opčin in ki napravi bivanje v tem sicer prijaznem, skoro le toviškem kraju zelo neprijetno. Danes pa lahko sporočimo prijetnejšo novico, namreč da so zadnje tedne Opčine naravnost odišavljene od lipovega cvetja. Nad vsemi Opčinami leži čudovito prijetni vonj cvetočih lip, ki medijo, in z njih je slišajo brenčanje čebel. Celo mimovozeči avtomobilisti so očarani nad to »vonjivo« cono, skozi katero jih pripelje pot, in se radi za hip ustavijo.

—o—

V Tržaški knjigarni je na ogled nova slovenska slovnica za Italijane, ki jo je napisal dr. Anton Kacin, izšla pa je pri Državni založbi Slovenije. Slovnica ima nad 350 strani ter je gotovo najboljša slovenska slovnica, kar jih je doslej izšlo v tujih jezikih. Njena odlika je med drugim v tem, da imajo slovenske besede zaznamovane tudi akcente.

Pevski zbor »Jacobus Gallus« iz Trsta je pred kratkim gostoval v Sevnici, kjer je sodeloval na proslavi 400-letnice slovensko-hrvaškega kmečkega upora.

—o—

V Kraški galeriji v Velikem Ropnu razstavlja svoja grafična dela s kraškimi motivi Avgust Černigoj. Razstava je odprta od 1. julija do 1. avgusta ob nedeljah in praznikih in sicer od 11. do 11.30 in od 14. do 18. ure.

Zaključni izpiti v polnem teku

Zaključni izpiti čez tretji razred nižje gimnazije ali mala matura so že končani.

Na slovenski nižji gimnaziji je opravljalo te izpite 82 dijakov. Od teh je bilo 14 zavrženih. Uspeh je slabši od lanskega, ko so vsi izdelali. Pomisliti pa je treba, da je bilo lani pri teh izpitih 17 dijakov manj. Nič čudnega tudi ni, če kak površen in nemaren dijak pade pri izpitih, saj ne more in ne sme biti enaka mera za vestne in za brezbrizne dijake.

Velike mature so že v polnem teku tudi za slovenske maturante, ki jih je skupno sto: iz goriškega učiteljskega in liceja, iz tržaškega učiteljskega, znanstvenega in klasičnega liceja ter trgovske akademije. Izpitne komisije so štiri. Sestavljajo jih sami slovenski profesorji iz Trsta in Gorice. Tudi štiri predsedniki so vsi Slovenci, in sicer univerzitetni docenti, kar se je letos prvič zgodilo.

V ponedeljek so pisali maturantje slovensko nalogo. Naslovi so bili enaki kot za italijanske šole istega tipa. Izpitne komisije so morale naslove takoj prevesti, točno po smislu in jeziku.

SEMINAR SLOVENSKEGA JEZIKA IN LITERATURE V LJUBLJANI

V ponedeljek dopoldne se je na filozofski fakulteti v Ljubljani začel že 8. zapovrstni seminar slovenskega jezika in literature, ki ga vsako leto v poletnem času prireja oddelek za slovanske jezike na tej visokošolski ustanovi. Na seminarju je prisotnih več kot sto gostov z najrazličnejših koncev sveta, ki so v skladu s stopnjo znanja slovenskega jezika razdeljeni na deset študijskih skupin. Prišli so tudi nekateri profesorji slovenskega jezika in izobraženci iz zamejstva, tako s Koroškega, Tržaškega in z Goriškega, in večja skupina beneških Slovencev, kar je še posebej zelo razveseljivo. Večji del predavanj je namreč posvečen beneško-slovenskemu dialektu in tistemu, ki ga govorijo v Reziji. Program seminarja pa ne obsega samo ožjih jezikoslovnih in vprašanj v zvezi s poučevanjem slovenskega jezika, marveč bo skušal seznaniti udeležence tudi s splošno slovensko kulturno problematiko. Seminar slovenskega jezika in literature v Ljubljani vodi pripravljalni odbor, ki mu načeljuje dr. Breda Pogorelec, profesor na filozofski fakulteti.

Kandidati so izbirali med štirimi naslovi, pisali pa so šest ur. V torek so imeli na klasičnem liceju prevod iz grščine, na znanstvenem liceju in na učiteljskem nalogo iz matematike; na trgovske akademiji iz trgovinstva.

Komisije so pametno sklenile, da se naloge pišejo na hladnih hodnikih. Vroče pa bo, ko se bodo začeli prihodnji teden ustni izpiti.

Med kandidati letos ni opaziti velikega plehala, malo resne zaskrbljenosti pa vendarle.

Vsem kandidatom in kandidatkam želimo poguma in uspeha, izpitnim komisarjem pa uvidevnost in možna dobrohotnost.

—o—

VPISOVANJE V ŠOLE

Opozorjamo vse prizadete, da traja vpisovanje v enotno nižjo srednjo šolo v Gorici do 24. t.m.

Ne zamudite določenega roka!

Vpisovanje v osnovne šole se je zaključilo v petek 30. junija. Po dosedanjih rezultatih je število vpisanih otrok v slovenske osnovne šole v Gorici višje od lanskega. Na osnovni šoli v Novem domu v ulici Randaccio jih je devet ali deset več kot lani. Tudi po drugih šolah na deželi se kaže napredek. V obeh otroških vrtcih pa je vpisanih že po 30 otrok!

Vsa čast tistim slovenskim družinam in staršem, ki so storili svojo dolžnost in so vpisali svoje otroke v slovenske šole. Sramota in prezir naj pa zadene tiste očete, ki se bahajo s svojo narodnostjo, lastnim otrokom pa ne omogočijo pravilne domače vzgoje v slovenskih šolah.

PRIZNANJE DELU

Prejšnji četrtek so podelili na sedežu goriške trgovinske zbornice častna priznanja in nagrade delavcem, ki so trideset let delali pri istem gospodarju. Priznanje je prejel tudi Mirko Rogelja, ki je že 40 let v službi pri pekarni Viatori — Hojak, sprva kot vajenec, nazadnje pa že kot poslovodja. Priznanje z diplomom so podelili tudi slovenskemu trgovcu Angelu Kodriču, ki ima že nad petdeset let trgovino jestvin v Morellijevi ulici.

Odlikovani so bili še drugi starejši delavci, zlasti iz ladjedelnice. Najdaljšo delovno dobo pa ima najbrž Jožef Hlede, ki je že 52 let v službi pri urarju Fuksu v Raštelu. Takim zvestim delavcem je treba res iskreno čestitati.

Praznovanje v Podgori

V nedeljo se je naše farno občestvo zares lepo postavilo s farnim praznikom in »dnevom štrukljev«, ki se bo bržkone uveljavil tudi v prihodnjih letih, tako kot je bila znana v nekdanjih časih Gotardova šagra.

Dopoldne smo obhajali srebrno mašo našega sovaščana gospoda Brezigarja. Pri slovesni maši je pel domači zbor s solistinjo Bernardo Bandelj. Slavljencu so domačini poklonili v dar krasen mašni plašč z vsemi pritliklinami za slovesne obrede. Popoldne se je razvil kulturni spored na lepo urejenem prostoru ob cerkvi. Morda bo prav tu stal bodoči župnijski dom za prosvetne in verske prireditve.

Že pri tej prireditvi so prav lepo nasto-

pili s petjem tudi domači šolski otroci, ki jih je pripravila in spremljala s harmoniko učiteljica Peret. Ves spored, ki je vse goste kar navdušil, je lepo napovedovala domačinka Lidija. Veselje in zabava ob štrukljih in dobrem vinu je trajala še kasno v noč.

—o—

Za konec pa moramo omeniti, da nas je sram, ker se ob cestah in ulicah kopicijo smeti in odpadki. Kdo je kriv? Seveda tudi domačini. Mislimo, da bi mestna uprava že lahko poskrbela za smetarsko službo. Saj bi gotovo vsi radi plačevali dolžni prispevek.

Morali bi še katero ziniti o naši slavni »pašareli« čez Sočo, pa naj bo za drugič!

DIJAŠKI ZAVOD

Prejšnji teden je vodstvo slovenskega Dijaškega doma podalo na tiskovni konferenci sliko življenja v tem dijaškem zavodu.

Ravnatelj Košuta je povedal, da obiskujejo gojenci vse slovenske šole od osnovnih do višjih srednjih. Gojencev, notranjih in zunanjih, je nekaj manj kot 80 (zunanji niso vedno stalni). Prihajajo po večini iz naše pokrajine, pa tudi iz Benečije. Njihovi učni uspehi so bili letos kar dobri. Da bi učno vnelo še bolj podprli, je vodstvo zavoda sklenilo, da bo prihodnje šolsko leto sprejelo brezplačno v zavod dijake s srednjo šolsko oceno osem in za polovično vzdrževalnino tiste, ki so imeli srednjo oceno sedem.

V domu bodo tudi letos v mesecu avgustu ponavljalni tečaji za dijake, ki imajo popravne izpite. Pojasnila se dobe v zavodu vsak delavnik dopoldne.

VELIKANSKA ŠKODA

Prejšnji petek je utrpela vsa pokrajina okrog Pordenona velikansko škodo, ki sega preko milijarde lir. Okrog šestih ure se je vsula strašna toča, ki je klestila po poljih in hišah več kot deset minut.

Padala je debela bolj kot orehi. Nasulo je je več kot en decimeter visoko. Oklestila je prav vse, zlasti trte, ki si bodo opomogle šele tretje leto. Milijonsko škodo je debela toča, kakršne ne pomnijo najstarejši ljudje, povzročila tudi na industrijskih stavbah, kjer izdelujejo pohištvo.

SAMO NIZKE STAVBE

Mestni svet v Parizu je odločil, da je od slej v središču mesta dovoljeno graditi samo stavbe, ki ne presegajo višine 25 metrov. Protesti številnih francoskih državljanov, ki so se zaradi gradnje mnogih nebotičnikov in visokih poslovnih hiš bali, da bo uničena slovita pariška silhueta, so tako uspeli. Mestna uprava je ukrep utemeljila z naslednjimi razlogi: zaradi naravne lege mesta, zaščititi hoče zgodovinsko središče in ohraniti značilen obris mesta, nad katerim prevladuje Eiffelov stolp.

PRODOR NA EVROPSKI KNJIŽNI TRG

Znana zbirka »Ars Sloveniae«, ki jo izdaja — na žalost zelo neredno — založba Mladinska knjiga iz Ljubljane, bo v celoti izšla tudi v nemškem jeziku, in to pri znani založbi Schroll na Dunaju. Skupna naklada vsake posamezne knjige bo znašala 6000 izvodov in poročajo, da je že izšla prva knjiga avtorja Sergeja Vrišerja, ki govori o baročnem kiparstvu na Slovenskem. Kot je znano, so poleg te knjige v Sloveniji izšla še naslednja dela: Baročna arhitektura, Gotsko kiparstvo, Gotska arhitektura in Romanska umetnost. Že predlanskim so napovedovali izid knjige v slovenskem srednjeveškem slikarstvu z uvodnim esejem dr. Franceta Steleta, vendar do danes še ni prišla na knjižni trg.

Izid celotne zbirke »Ars Sloveniae« v nemškem jeziku je prav gotovo pomembno založniško dejanje, saj gre za kulturni prostor, ki so ga v preteklosti oblikovali podobni umetnostni in civilizacijski tokovi, nemška javnost pa bo spoznala, da imamo na Slovenskem nekaj izjemnih umetnostnih dosežkov, ki se polnokrvno in enakopravno vključujejo v zahodnoevropski kulturni krog. Znanje so tudi izjave avstrijskih strokovnjakov, da zaenkrat pri njih še nimajo tako izpopolnjene in razkošne knjižne izdaje o likovni umetnosti preteklih dob v Avstriji.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Nova izdaja Bohorizheve slovnice

Mladinska knjiga v Ljubljani je ponovno izdala skupaj z založbo dr. Rudolfa Trofenika v Münchenu znamenito prvo slovnico slovenskega jezika, ki jo je napisal Adam Bohorizh, izšla pa je leta 1584 v Wittembergu. Nosila je naslov «Arcticae horulae succisivae, de latino-carniolana literatura, ad latinae linguae analogiam». Kot že naslov pove, je napisana v latinščini in tudi po modelu latinskih slovnice tistega časa, kar je bilo tedaj ne le normalno, ampak celo obvezno, ker se jezikoslovje tedaj še ni priklopilo do spoznanja, da ima vsak jezik svoje lastne slovnice zakonitosti. Latinščina je veljala kot najbolj izobražen jezik za model za vse druge jezike. Seveda pa je Adam Bohorizh, ki je pripadal vodilnemu krogu tedanjih protestantskih slovenskih izobražencev, rešil svojo nalogo v okviru tega vzora naravnost odlično. Posrečilo se mu je ugotoviti bistvene značilnosti slovenskega jezika, in ker je razlagal njegove oblike in izraze v latinščini, ki je bila tedaj glavni mednarodni jezik, je s tem napravil veliko uslugo slovenščini. Seznanil je z njo velik del izobraženih krogov v Evropi, ki so tako — če ne drugega — vsaj zvedeli za obstoj slovenskega jezika, ki ga je imenoval Bohorizh kranjskega po osrednji slovenski deželi, kjer je imela slovenščina tudi v upravi oziroma v javnem življenju ugledno mesto.

Danes seveda Bohorizheva slovnica ni pomembna toliko zaradi tistega, kar nudi v pogledu razlage slovenščine in njenih slovnice oblik, ampak zaradi tega, ker nam kaže, kakšna je bila tedaj slovenščina, kakšne starinske oblike so se do tedaj še ohranile v njej in kakšno je bilo besedje, ki ga je uporabljala in ki je veljalo za govor izobraženih ljudi. V tem pogledu je prebiranje Bohorizheve slovnice danes izredno zanimivo in pravi je-

zikoslovni posladek. Prav tako tudi, kar zadeva zaimke, dvojino in razne glagolske oblike. Slovinci smo bili po Bohorizhevi zaslugi med tistimi evropskimi narodi, ki smo zelo rano dobili slovnico svojega jezika, s čimer smo se uvrstili med narode s priznanim lastnim literarnim in omikanim jezikom. V daljšem uvodu je Bohorizh tudi razložil izvor Slovencev, pri čemer je pomešal razne realistične, fantastične in mitološke elemente, saj je tudi zgodovinska in etnografska veda delala tedaj šele prve korake. Za svoj čas pa je bil seveda zelo učen človek. Pomen njegove slovnice je pravilno, a še premalo poudarjeno in jasno označil tudi Branko Berčič v svojem prologu, kjer pravi: »Bohorizheva slovnica je ob Dalmatinovi Bibliji v svojem času in tudi v naslednjih obdobjih prav gotovo imela pomembno vlogo takó pri vzdrževanju slovenske jezikovne tradicije kakor tudi pri osveščanju narodne pripadnosti.»

Nova faksimilna izdaja je prirejena v vsakem pogledu točno po ohranjenem izvorniku v Univerzitetni knjižnici v Ljubljani in pomeni zaklad in okras v knjižnici vsakega slovenskega izobraženca.

BARLACHOV KIP SE JE VRNIL V HAMBURG

Znamenita plastika »Moža z mečem« nemškega kiparja Ernsta Barlacha, ki je deloval v dobi ekspresionizma, se je končno vrnila v domovino. Muzej »Ernest-Barlach-Haus« v Hamburgu je 75 cm visoko in 61 cm široko leseno plastiko kupil za celih 110.000 dolarjev na neki licitaciji v New Yorku. Deloznanega kiparja in pesnika so svojčas (leta 1938) v zadnjem hipu rešili nemški begunci, kajti nacionalsocialisti so njegovo umetnost označili za »protinaravno«. Kip se je tako znašel v tujini, njegov zadnji lastnik pa je bila »Crambrook Academy« v Bloomfield Hillsu (Michigan ZDA).

»Mož z mečem« je nastal leta 1911 in pripada vrsti skoraj istočasno izrezljanih kipov, od katerih se trije že nahajajo v hamburškem Barlachovem muzeju. To je gotovo najdragocenejša pridobitev muzeja v zadnjih desetih letih, tako da njegova upraviteljica dr. Isa Lohmann govori kar o senzaciji

—o—

Kot se je zvedelo, bo izšel list ljubljanskih študentov »Tribuna« ponovno šele z začetkom novega šolskega leta, torej v jeseni, in verjetno pod novim imenom in z novim uredništvom. Zadnje čase je bil list večkrat zaplenjen, zaradi člankov in slik.

Faksimilna izdaja Staničevih pesmi

Založništvo Tržaškega tiska je postalo zadnji čas bolj podjetno in dejavno, kar zadeva knjižne izdaje, tako da se skoro že lahko reče, da je končno tudi Trst dobil pravo slovensko knjižno založbo.

Izdalo je že več kvalitetnih publikacij. Ena teh so tudi »Pesme za kmete ino mlade ljudi« Valentina Staniča v faksimilni izdaji. V resnici ne gre za pravi faksimile, ker so izvirne pesmi v bohoričici prevedene tudi v novi slovenski pravopis, a to seveda v taki poljudni izdaji ni nobena škoda, saj jih ta-

ko lahko uživa tudi tisti, ki ni navajen bohoričice - torej večina ljudi.

Staničeve pesmi, ki so bile prvič izdane leta 1822, sicer po večini niso izvirne, ampak prosto prepesnjene po nemških izvornikih, a jih je znal čudovito preletiti v slovenščino in zlasti v slovensko psiho in občutje, da jih čutimo kot popolnoma izvirne. Seveda je tudi sam pošteno priznal, da jih je povzel največ po nemških izvornikih. V prevodu preprosto, pa skoro ganljivo izražajo stiske in težave, pa tudi veselje in zadoščenja takratnih slovenskih kmetov na Primorskem, kot npr. v pesmih »Pesem za dež prositi«, »Pesem per hudimu vremenu«, »Pesem po toči«, »Pesem kmeta per vbogi žetvi«, »Veselje kmeta nad delam«, »Kmetovski stan«, in »Zemlja ni dolina solz«. Kako veder in aktiven odnos je imel Stanič do življenja, nam dokazuje zlasti ta zadnja pesem, katere prva kitica se glasi: Dolina solz bi Zemlja bla?

Pa lepa se mi zdi;
Ma brez števila veselja,
Noben zapuščen ni.
Kar leze al' skoz' zrak leti
Se, da je živo, veseli.»

Valentin Stanič, po poklicu duhovnik, je bil rojen leta 1774 v Bodrežu blizu Kanala. Umrli pa je 1.1847 v Gorici. Bil je genialno nadarjen mož, eden najbolj razgledanih slovenskih duhov svojega časa. Imajo ga za enega prvih evropskih alpinistov, že v svojem času je cepil kar s trnom proti črnim kozam, ustanovil je med drugim gluhozemnico v Gorici, se ukvarjal z botaniko, geologijo, zemljemerstvom in vremenoslovjem, poleg tega, da se je zanimal za slovensko književnost in si ohranil izredno trezno sodbo, npr. ko je zavrnil Metelkove abecedne novotarije. Ustanovil si je celo lastno majhno tiskarno. Poleg tega je učil mladino telesnega gibanja in bil za svoj čas pionir športa, zlasti telovadbe in gorništvu. Njegov lik in pomen je dobro osvetlil Filip Fischer v spremnem eseju. Valentin Stanič si je zaslužil, da ga spozna in ceni tudi sedanji rod, predvsem pa, da mu dodeli v slovenski kulturni zgodovini tisto mesto, ki mu gre - in to zelo važno mesto, če pomislimo, da še ni bil toliko Prešernov, kot pa že Vodnikov sodobnik.

Božidar Borko: »Srečanja«

Slovenska Matica v Ljubljani je izdala v zadnjem času zbirko esejev ali bolje spominov in srečanj, katere avtor je znani kritik in esejist Božidar Borko.

Božidar Borko, ki se je rodil leta 1896 na severno-vzhodnem robu slovenskega ozemlja, v Prlekiji, je že več kot pol stoletja aktivno navzoč v slovenskem literarnem in širšem kulturnem dogajanju, kot opozarja dr. France Bernik v opombi na ovitku. Kot eden najbolj razgledanih publicistov in eden najzanesljivejših prevajalcev si je zagotovil posebno vidno mesto v slovenski literarni zgodovini. Bodisi da nastopa kot kronist, kot ponaševalec tujih leposlovnih del, kot njihov ocenjevalec ali kot pisec spominov - vedno stoji pred nami subtilno čuteča, v sodbah obzirna in do umetnosti kar najbolj spoštljiva osebnost. Tem besedam Franceta Bernika je dodati, da poznamo Borka že dolga desetletja kot enega izmed tistih slovenskih izobražencev, ki so najbolj razgledani po evropski kulturi in so skušali kulturno dogajanje na Slovenskem vedno sproti informirati ter ga držati na tekočem in na višini splošnega evropskega duhovnega dogajanja. Bil je vesten in tenkočuten prevodnik med slovensko in svetovno kulturo ter opravlja to funkcijo še danes. Slovinci mu moramo biti hvaležni za to.

V knjigi »Srečanja«, ki ne šteje niti 170 strani, opisuje svoja srečanja in pogovore z različnimi uglednimi in zanimivimi osebnostmi slovenske in tuje kulture, pa tudi nekaj svojih vtisov o nekaterih usodnih trenutkih evropske zgodovine, kot je bilo na primer leta 1939 vkorakanje Nemcev v Prago.

Pri branju Borkovih spominov na ta dogodek se bravec ne more ubraniti vtisa, kako čudno podobna, tudi po zunanjem dogajanju, sta si bila nemško vkorakanje leta 1939 in sovjetsko vkorakanje 1968.

Kar zadeva srečanja z različnimi osebnostmi, opisuje med drugim svoje poznanstvo in pogovore z Alojzom Gradnikom, Otonom Župančičem, Slavkom Grumom, z igralko Marijo Vero, z Antonom Sovrètom, s slikarjem Venom Pilonom, s pariškim založnikom Slovincem Ogrizkom, s srbskim komediografom Branislavom Nušičem, z Masarykom, s češkim pisateljem Karlom Čapkem in Marijo Majerovo, svoj obisk pri Axelu Muntheju, srečanja z italijanskim slavistom Luigijem Salviniem, ki si je pridobil zasluge za slovensko književnost, in z različnimi drugimi, ki so bili ali so še v ospredju slovenskega in drugega literarnega ali kulturnega dogajanja, kot na primer s futuristom Marinettijem. Vsa ta srečanja so opisana zanimivo in izredno živo, tako da preberemo knjigo takorekoč v eni sapi. Nekoliko nas razočara Božidar Borko le s tem, da je ponekod premalo kritičen in da zapada tu pa tam v sentimentalnost, ki ga zapelje v sicer elegantno ponavljanje fraz in pojmov, kot na primer v poglavju »Dioklecijan ali vprašanje moči«. Kjer ostaja na tleh konkretnosti, je neprimerno bolj zanimiv in dragocen kot priča in udeleženec pomembnega dogajanja, zlasti še v zadnjem eseju »Srečanje s samim seboj«, ki že izzveni v pritažen, a upajmo da še veliko prezgodnji sloves od njegovega dela in življenja.

Sodobno kmetijstvo

Svinec - strup za živino in ljudi

Z motorizacijo prihaja tudi do nevarnosti zastrupitve s svincem, ki je hud in nevaren strup posebno za živčevje. Nevarnosti zastrupitve s svincem so na različne načine izpostavljeni tako živali kot ljudje. V pričujočem sestavku nas zanima zastrupitev goveje živine zaradi zauživanja s svincem okužene trave oziroma sena. Paša ni sicer več tako razširjena, kot je bila še pred dvema desetletjema, toda tu in tam še naletimo na živino, ki se pase neredko tudi tik ob cestah. Bolj pogosto pa pride do tega, da kmetovalci imajo svoje travnike ob prometnih cestah in tako njihova živina uživa krmo, pridelano na teh površinah, ki vsebuje več ali manj svinca.

Največ svinca je v travi, ki raste neposredno ob cestah, a tudi v tisti, ki raste 100 m od ceste. Močno deževje sicer spere svinec v zemljo, toda v sušnih obdobjih — ko živali travnike in pašnike najintenzivneje popasejo — ne moremo s tem računati. Poskusi so pokazali, da neposredno po paši oziroma v pet tednov dolgem poskusnem obdobju ni bilo zaznati bolezenskih znakov. Zanimivi pa so podatki o količini svinca v izločkih živali, v mesu in v kosteh. V blatu in urinu izločijo živali 50-60 odstotkov zaužite količine svinca, v mleku pa 40-50 odstotkov. Praktično pomeni to, da je nevarnost zastrupitve povsod tam, kjer pride v travo oziroma krmo večja količina svinca, kar velja za vse travnike in pašnike ob prometnih cestah. Konkretna nevarnost preti le živini, ki se pase ob prometnih cestah. Pri krmljenju s senom je nevarnost zastrupitve manjša in to zaradi prej omenjene možnosti večjega ali manjšega spiranja svinca v tla.

Vsekakor moramo nevarnost zastrupljanja živine s svincem jemati resno. Žive meje ob prometnih cestah bi prav gotovo bile dobro sredstvo zaščite pred svincem. Verjetno pred-

stavlja tudi zidi ob cestah, kot jih je dosti na cestah po Krasu, učinkovito zaščitno sredstvo pred onesnaženjem. O tem in drugih zaščitnih načinih in sredstvih pa bi kaj zanesljivejšega povedale le temeljite raziskave. O celotnem vprašanju je seznanjena tudi deželna komisija za probleme onesnaženja okolja. Dobro bi bilo, da bi se morebitni slovenski predstavnik v njej pozanimal, kaj misli v tem oziru omenjena komisija ukreniti.

Radijska postaja Trst A je prejšnji mesec uvedla oddajo »Pregled slovenskega tiska v Italiji; ki je na sporedu vsak ponedeljek od 14.30 do 14.45 ure.

NOVI PREMIIKI NA DALJNEM VZHODU

(nadaljevanje z 2. strani)

se pravi brez tujih političnih pritiskov reševal svoje notranje politične probleme. Upati je, da se bodo tudi vietnamski politični krogi lahko kmalu začeli dogovarjati za mirno sožitje, ki naj privede do združitve v enotno državo.

V Batujah na Vipavskem bodo letošnje poletje nadaljevali z izkopavanji na mestu, kjer so pred leti odkrili grobišče Slovencev iz zgodnjega srednjega veka. Upajo, da bodo naleteli tudi na temelje srednjeveške cerkve sv. Jurija.

Prejšnji mesec so v Grosupljem, ki leži 18 kilometrov jugovzhodno od Ljubljane ob avtomobilski cesti proti Zagrebu, blagoslovili novo župno cerkev. Načrte zanjo je izdelal arh. Janez Fuerst.

Zanimiv simpozij o kmetijskih odpadkih

Tudi kmetijstvo se vedno bolj zanima za onesnaženje okolja, ki ga neposredno samo povzroča. Znanstvenih del in raziskav je v tej smeri že toliko, da prihaja v tovrstni problematiki že do večje jasnosti. Izmenjava izkušenj in pogledov vseh za ta vprašanja zainteresiranih dejavnikov v obliki simpozijev oz. strokovnih srečanj, je potrebna in nujna, da se doseže še večji napredek v preprečevanju onesnaženja okolja. Nedavno je bil zelo zanimiv simpozij v Columbusu (Ohio, ZDA), katerega so se udeležili ne samo znanstveniki, ampak tudi agronomi, ki delajo na terenu, predstavniki raznih javnih ustanov, vzgojitelji ter tudi predstavniki industrije iz ZDA, Kanade, SZ, Romunije, Švedske, Nizozemske, Zahodne Nemčije, Anglije, Severne Irske in Škotske. Splošno je bilo sprejeto načelo, da bi, bolj kot z zakoni, morali skrbeti za varstvo okolja z večjim in temeljitejšim poznavanjem bioloških procesov v zem-

lji, zlasti o posledicah onesnaženja pri vseh tistih, ki kakorkoli delujejo v kmetijskem sektorju. Vzreja živine bi morala biti vezana na določeno minimalno kmetijsko površino. To pa je za vrsto industrijskih načinov pitanja in v kokošjih farmah praktično nemogoče. Vprašanje odstranjevanja odpadkov bi moralo biti rešeno v eni ali drugi obliki še pred gradbenimi deli, tako tudi vprašanje možnega smrada, slednje z določanjem primernih rejskih postopkov. V ZDA rešujejo že zdaj vsa razna vprašanja glede onesnaženja s strani kmetijstva skupinsko, i.j. interdisciplinarno, s sodelovanjem raznih strovnjakov in strokovnih vej. Zelo zanimiv je bil za udeležence simpozija ogled nekaterih kmetijskih obratov, kjer uvajajo nove načine odstranjevanja odpadkov. Na tem področju prihaja do številnih novih postopkov, kar pomeni, da bo, slej ali prej, prišlo tudi do množične proizvodnje raznih čistilnih naprav.

F. J. - 110

SMRT V POMLADI

Ustnice so ji začele drhteti. Obrnila se je proč in si obrisala solze. Nekaj časa sta molčala, potem pa je nadaljevala:

»Čakamo vizum, pa ga ni od nikoder... In zato me je strah... Rada bi, da bi bila vsaj Ruth na varnem, poročena... Vi niste Jud, z vami bi bila varna, nič se ji ne bi zgodilo, čeprav bi prišli nacisti tudi sem. Nosila bi vaše ime in ne bi več veljala za Judinjo, ali pa je vsaj ne bi odkrili... Lahko bi se dala tudi krstiti, če bi vi tako želeli... Tudi brez dote bi ne bila, nekaj nam je še ostalo...«

»Oprostite, gospa,« ji je vpadel v besedo, ker mu je bilo težko poslušati, bolj zaradi nje kot zaradi sebe, »toda dota ne igra v tej zadevi prav nikake vloge in bi je ne igrala niti v primeru, da bi zares mogel poročiti Ruth... Vašo hčerko zelo cenim, tudi rad jo imam v nekem smislu, a poročiti se z njo nikakor ne morem... Prvič, zato ne, ker sem študent in nimam takorekoč ničesar, in drugič zato, ker imam že neko dekle... To se pravi, ljubim jo... In bi se rad poročil z njo, če bi bilo mogoče... kdaj pozneje seveda, ko bi doštudiral...«

Skušal je najti take besede, ki bi ji povzročile

najmanj razočaranja, a jih je le težko našel, vse so se mu zdele pregrobo, preveč brezobzirne.

Ona pa je prikrila svoje razočaranje. Čez hip se je nasmehnila in rekla:

»Prav nič se vam ni treba opravičevati. Popolnoma vas razumem. Če bi bila to vedela, vas ne bi bila nadlegovala s tako prošnjo, ki se vam mora zdeti čudna... Toda pomisliti morate, da so čudne tudi razmere, ki so me k temu prisilile, da je čuden ves ta naš današnji svet... Mati sem. Nimamo več doma, nikakega varnega zavetja, nikogar, na katerega bi se lahko zanesle in od kogar bi lahko pričakovale pomoči, zato me je strah za hčerki, za njuno usodo... Z eno bi se morda še kako pretolkla, toda z dvema... A nič zato, glavno je, da mi ne zmanjka poguma...«

»Zares, gospa. A mislim, da vam ga ne bo zmanjkalo, kolikor vas poznam... Tudi Ruth je pogumno in inteligentno dekle in vam bo gotovo v vsakih okoliščinah v pomoč in tolažbo...«

Mislil je iskreno, kar je govoril, a vendar mu je bilo težko pri srcu in nekoliko se je celo sramo-

val teh svojih tolažilnih besed. Zdele so se mu tako cenene, banalne... Meni je pač lahko govoriti, si je mislil!

Ona pa je rekla: »Res je, Ruth je pogumno dekle... Toda vse to ne bo nič pomagalo, če pridrejo nacisti tudi sem...«

»Upam, da se to ne bo zgodilo. Mi smo nevtralna država...«

»Upajmo... Toda meni se tako malo upov izpolni... Tako malo, skoraj nobden...«

Spet se je nasmehnila, vstala in mu dala roko.

»Zares mi morate oprostiti Herr Martin. Skušajte razumeti mater, ki ima rada svoji hčerki in ju želi obvarovati hudega, kolikor le mogoče...«

»Popolnoma vas razumem, gospa...«

Odšla je in že hoja sama je izdajala, kako ji je bilo pri srcu. Gledal je za njo in videl, kako si je zanesla, ko je bila že daleč, robec k očem...

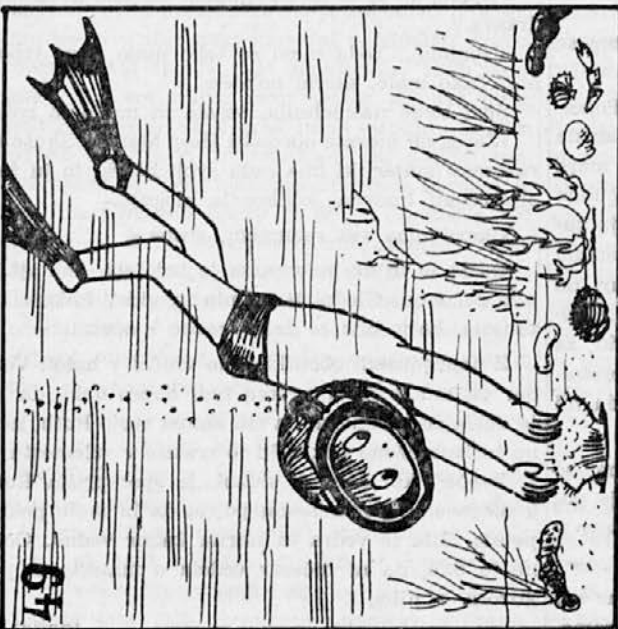
Z neprijetnimi občutki se je vračal v hotel. Vendar pa mu je na dnu srca tudi dobro delo, da ga je imela za vrednega, da mu zaupa svojo Ruth, nežno in izobraženo dekle, ki je zrastle v velemestu.

Zvečer, ko je bil v službi, je spet prišla Ruth k njegovemu portirskemu pultu, da bi malo poklepotala. Bila je vedra in mirna kakor vedno. Očitno je bilo, da ni ničesar vedela o materinem pogovoru z njim.

(dalje)

REPEK

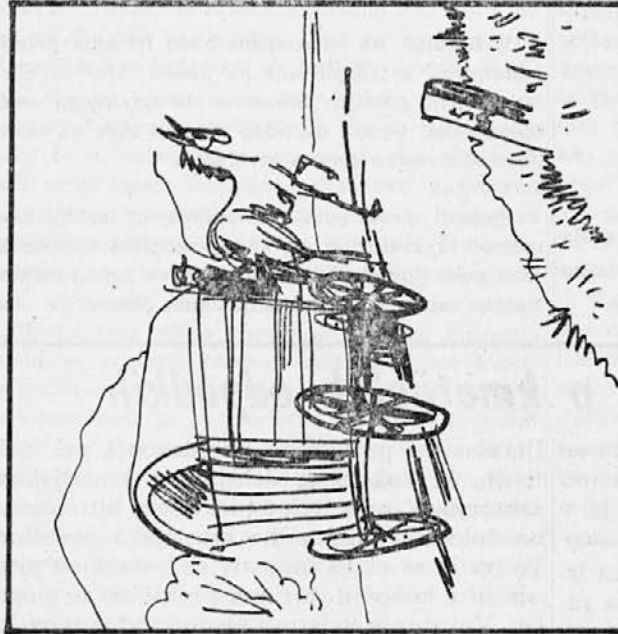
Piše: P. Kovač - Riše: Melita Vovk

49. Peter je odpotoval na morje in se je imel tam pre-lepo. Ves dan je hodil naokoli v kopalnih hlačah, naučil se je potapljači in njegov pegasti nos je bil čisto rožnat, ker se je lupil. Stari mami je večkrat pisal. Sprva je hotel pisati Repku in mu naročiti »lepe pozdrave za staro mamo«. Pozneje je uvidel, da to ne bi bilo prav. Medtem ko se je Peter lepo imel na morju, je Repek

živl pri stari mami. Bil je priden in ubogljiv in tudi po solati ni več ril. Toda kdo ve, kaj se mota po glavi talemu majhnemu psičku. Vsak večer si je hodil ogledovat avtobus, s katerim se je Peter odpeljal domov. Vsak večer se je potem poklapano vrnil k stari mami. Nekoč je kot raketa tekel za nekim dečkom iz vasi, ki se ga je zelo prestrašil. Mislil je, da mu Repek namerava po-

meriti hlače. Toda Repek ga je le povohal in se počasi odpravil domov. Tisti večer niti niti ni hotel.

Repek je živel pri stari mami skoraj že dva tedna in bližal se je dan Petrove vrnitve. Nekega poznega popoldneva pa se je po prašni cesti, ki se je vlekla po sredi doline, pripeljal škafatlast voz, ki ga je vleklo utrujen konjček. Bil je konjederec.

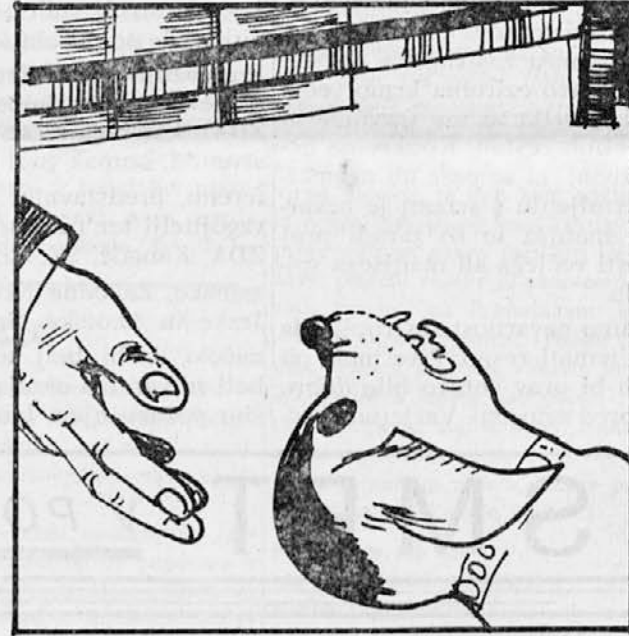

50. Repek je nič hudega sluteč ležal na hišnem pragu in dremal. Stara mama je ob vrtni ograji privezovala paradiznike. Voziček se je majal vedno bliže.

Stara mama se je kar prestrašila, ko jo je ogovoril raskav glas:

»Ali je ta pes vaš?«

Ogovoril jo je konjederec, ki je hotel vedeti, ali je bil

Repek cepljen proti pasji steklini. Ko je Repek zaslišal konjederečev glas, je zastrigel z ušesi in obsedel na hišnem pragu trd kakor sveča. Stara mama je konjedercu razložila, da je Repek pri njej samo za nekaj časa, ker je njegov gospodar na počitnicah. Konjederec v resnici ni bil tako strašen mož, kot je bil videti. Prav lepo se je pogovarjal s staro mamo in stegnil je roko, da bi pobožal žepka.

Repek je v hipu šavsnil po njegovi roki, čeprav ni tega naredil še nikoli v življenju. Kot strela je planil na vrt, da so putke prestrašene zafrfotale, se pognal čez plot in zdirjal proti avtobusni postaji, toda avtobusa ni bilo nikjer. Repek se je nekaj časa razgledoval, potem pa je zbežal v gostčavo, ki se je raztezala po vseh hribih okoli doline.